

V Ý R O Č N Í   Z P R Á V A

Č E S K O - N Ě M E C K Ý   F O N D   B U D O U C N O S T I

• 2 0 0 1 •

Česko-německý fond budoucnosti	5
Zprávy o činnosti	6
Správní rada	6
Platby bývalým nuceně nasazeným pracovníkům	6
Finanční vývoj	6
Práce Koordinační rady Česko-německého diskusního fóra	7
Stipendijní program	7
Práce s veřejností	7
Dozorčí rada	7
Sekretariát	8
Práce s projekty	8
Vyřizování plateb bývalým nuceně nasazeným pracovníkům	8
Kancelář Česko-německého diskusního fóra	8
Práce s veřejností a médii	8
Kancelář pro oběti nacismu	9
PODPOŘENÉ PROJEKTY	10
Česko-německé diskusní fórum	10
Projekt humanitární pomoci pro oběti národně socialistického násilí	11
Projekty podle oblastí	11
Mládež	12
Vzdělání a škola	13
Sociální projekty	14
Stavební projekty	14
Menšiny	14
Dialogy	15
Ekologické projekty	16
Kultura	16
Věda	17
Publikace (různá média)	18
FINANČNÍ ZPRÁVA	71
Výrok nezávislého auditora	71
Roční účetní závěrka	72
Rozvaha	72
Výkaz zisku a ztrát	72
ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	73
Orgány Česko-německého fondu budoucnosti	73
Správní rada	73
Dozorčí rada	74
Sekretariát	75
Koordinační rada Česko-německého diskusního fóra	76
Identifikační údaje, adresář	78

ČESKO-NĚMECKÝ FOND BUDOUCNOSTI

Česko-německý fond budoucnosti, který tímto předkládá svoji čtvrtou výroční zprávu, byl založen českou a německou vládou koncem roku 1997 jako mezistátní instituce podle českého práva se sídlem v Praze. Jako nadační fond byl definitivně zaregistrován na jaře 1999.

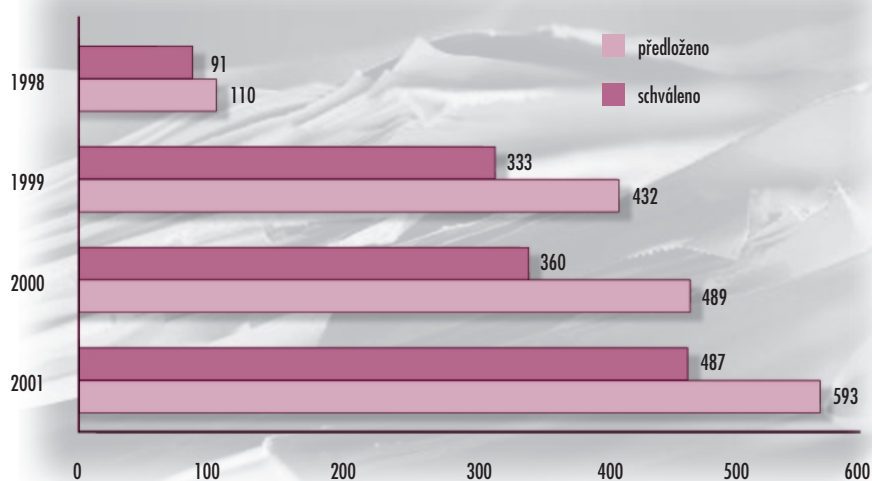
Hlavním úkolem Fondu budoucnosti je podporovat partnerskou spolupráci mezi Čechy a Němci, což se děje podporou projektů; zvláštní zřetel se přitom bere na oběti nacionálně socialistického násilí. Fond budoucnosti, který byl pro tyto účely vybaven oběma vládami částkou 84 886 389 EURO, má dle rozhodnutí své správní rady z března 1998 existovat prozatím deset roků. Protože nemá žádný pevný nadační kapitál, počítá jeho finanční plán s tím, že prostředky získané během této doby budou vynaloženy na všeobecnou podporu projektů i na speciální projekty. Fond budoucnosti nesmí dle svého statutu z 29. 12. 1997 ani sám provádět projekty, ani působit jako hospodářský podnik.

Za Fond budoucnosti rozhoduje ve vlastní zodpovědnosti osmičlenná správní rada, složená z obou národností. Finanční kontrolu provádí dozorčí rada Fondu budoucnosti a státem uznaný přísežný auditor.

Na základě úspěšné realizace sociálního projektu pro oběti nacionálně socialistického násilí, který probíhá od roku 1998, byl Fond budoucnosti v roce 2000 svěřen úkol, aby jakožto partnerská organizace spolkové nadace „Připomínka, odpovědnost a budoucnost“ vyřizoval v České republice platby pro nuceně nasazené pracovníky za nacionálně socialistického režimu. Na pracoviště Legerova (Praha, Legerova ulice) k tomu zřízené došlo do konce roku 2001 téměř 100 000 žádostí, jejichž důkladné zpracování vyžadovalo veškeré síly všech pracovníků. Uskutečnily se první výplaty, které byly českou veřejností přijaty jako důležitý přínos k česko-německému porozumění.

Velký počet partnerských projektů, které Fond budoucnosti podpořil také v roce 2001, velmi názorně ukazuje, že spolupráce mezi Němci a Čechy se stala velmi úzkou a intenzivní. Právě společná konkrétní práce na projektech svádí lidi dohromady a vytváří tak novou kvalitu vzájemného porozumění. Skoro automaticky v ní vyrůstá ochota k porozumění a smíření, jak stále znovu působivě ukazují četné projekty, jejichž nositeli jsou i vysídlení sudetští Němci. Tato spolupráce odbourává jak na české, tak na německé straně předsudky a nedorozumění a rozšiřuje pohled na společnou budoucnost v Evropě. Tímto způsobem Fond budoucnosti významně přispěl k tomu, že se česko-německé vztahy vyvíjely natolik pozitivně, že již snesou určitou zátěž, a velký počet lidí v obou státech je vnímá jako normální a dobré.

Počet předložených a schválených projektů v letech 1998-2001

SPRÁVNÍ RADA

Správní rada Fondu budoucnosti (správní rada) zasedala v roce 2001 dle statutu celkem čtyřikrát: 25.-26. ledna v Praze, 21.-22. května v Regensburgu (Řezně) a 18.-19. září a 17. prosince v Praze. Na lednovém zasedání byla paní dr. Burešová zvolena předsedkyní a pan Bilstein místopředsedou. Kromě schvalování projektů (srovnej práce na projektech) byly středem pozornosti tyto tematické oblasti:

● PLATBY BÝVALÝM NUCENĚ NASAZENÝM PRACOVNÍKŮM

Otázka provádění plateb bývalým českým nuceně nasazeným pracovníkům z dob nacionálního socialismu, za něž je Fond budoucnosti zodpovědný jakožto partnerská organizace spolkové nadace „Připomínka, odpovědnost a budoucnost“, zaujímala na všech zasedáních široký prostor. Správní rada byla pravidelně zpravována o postupu v těchto záležitostech, které vyřizuje za tím účelem zřízená pobočka v Legerově ulici.

Na lednovém zasedání schválila správní rada smlouvu o spolupráci, kterou vyjednali ředitelé sekretariátu a český koordinátor s německou nadací „Připomínka, odpovědnost a budoucnost“. Ve spojitosti s tím podtrhla nutnost, aby byla provedena obecná úprava záležitostí spojených s ručením, protože Fond jakožto partnerská organizace převzme konečnou zodpovědnost. Na doporučení zvláštního vyslance dr. Šitlerova rozhodla o neodkladném sestavení vlastního hospodářského plánu a správního rozpočtu pro pracoviště Legerova ulice, aby mohly být příslušné náklady brzy uhrazeny německou nadací.

Koordinátor a pověřenec české vlády na detašovaném pracovišti Legerova Jan Sechter představil potom na květnovém zasedání interní harmonogram prací na tomto pracovišti, který sestavil pracovní výbor (skládající se kromě pana Sechtera z obou ředitelů sekretariátu Fondu budoucnosti). Předložil návrhy na ustavení a složení odvolací komise, na pojetí tzv. otevírací doložky jakož i organizační a jednací řád pracoviště. Správní rada schválila tyto tři předlohy a pověřila trojčlenný pracovní výbor, aby se spolkovou nadací vedl příslušná podrobná jednání a rychle realizoval potřebná opatření.

Také na zářijovém zasedání vyslechla správní rada zprávu pracovního výboru k otázkám odškodnění za nucené práce: Pozitivně zde bylo zjištěno, že platby z rakouského fondu pro odškodnění, které fond vyřizuje z pověření, probíhají hladce. Spolkové nadaci byly zaslány seznamy pro výplatní tranše v rámci německých plateb; byla zřízena a práci zahájila odvolací komise, v níž jsou zastoupeny etnické menšiny. Pracovní výbor vyjádřil dále naději, že do konce roku budou všechny žádosti podané do této chvíle natolik zpracovány, že - po zpracování žádostí, které ještě dojdou na základě prodloužení lhůty do 31. 12. 2001 - bude moci být v roce 2002 započato s tranšemi druhých splátek. Předtím jsou však ještě nutné porady se spolkovou nadací kvůli tzv. otevírací doložce a úpravě pro oprávněné právní nástupce obětí (dědická posloupnost), protože musí být dodržen celkový objem prostředků, které jsou k dispozici.

Na základě obecného souhlasu ze strany německé spolkové nadace správní rada rozhodla, že pracoviště Legerova bude vyřizovat také tzv. dobrovolné platby, poskytované německými obcemi bývalým nuceným pracovníkům, a to proti úhradě nákladů.

Na základě předložené zprávy posoudila správní rada na prosincovém zasedání opět průběh plateb nuceně nasazeným pracovníkům za nacionálně socialistického režimu. Ředitelé sekretariátu vysvětlili, že na základě velkého počtu (většinou oprávněných) žadatelů patrně dojde - v souladu se spolkovým zákonem a v úzké shodě se spolkovou nadací - k odstupňování plateb v rámci tzv. otevírací doložky jakož i ke krácení plateb pro oprávněné právní nástupce (dědická posloupnost) v porovnání s ještě žijícími oprávněnými osobami. Návrhy pracovního výboru Legerova byly schváleny.

● FINANČNÍ VÝVOJ

Rozpočet Fondu budoucnosti na rok 2001 byl schválen na lednovém zasedání na základě návrhu ředitelů sekretariátu. Byl rovněž zvolen způsob uložení pro poslední prostředky, které budou podle statutu splaceny spolkovou vládou do kapitálu fondu.

Na podzimním zasedání se správní rada znovu zabývala finanční situací Fondu budoucnosti. Jelikož se nyní uskutečnily poslední platby z Německa, vyžádala si od ředitelů sekretariátu aktualizovaný finanční plán na další roky.

O očekávané finanční situaci Fondu budoucnosti diskutovala poté správní rada na prosincovém zasedání na základě předložených materiálů, a schválila zásadně rozpočet Fondu budoucnosti na rok 2002. Potom se zabývala otázkou, jak mají být spravovány uložené prostředky

z Německa. Na pozadí vývoje měny rozhodla s ohledem na splatné platby sociálního projektu konvertovat alespoň část peněz ihned na české koruny. Správní rada zmocnila oba ředitele sekretariátu, aby spolu s Dresdner Bank našli příslušnou formu pro tyto krátkodobé úložky.

● PRÁCE KOORDINAČNÍ RADY ČESKO-NĚMECKÉHO DISKUSNÍHO FÓRA

Na lednovém zasedání správní rady podal český spolupředseda Koordinační rady prof. dr. Otto Pick zprávu o plánovaných aktivitách diskusního fóra, přičemž zvláště vyzvedl pracovní skupiny pro menšiny a spolupráci s obcemi.

Úvahy o projektech a financování Koordinační rady diskusního fóra byly důležitým předmětem jednání také na květnovém zasedání správní rady. K oběma stávajícím paušálům (celkem 75 000 DM) bylo navíc požádáno o další paušál na projekty Koordinační rady ve výši 150 000 DM na období 2001/2002. Správní rada tuto částku schválila s tím, že ředitel sekretariátu pro každý projekt předem obdrží pokud možno podrobný předběžný rozpočet. Vzala na vědomí, že došlo k výměně českého garanta (koordinátora projektu) pro projekt právních norem; namísto pana prof. Malého nastoupil pan prof. Pešek.

Na prosincovém zasedání potom pan prof. dr. Otto Pick informoval správní radu o stavu jednotlivých činností, prováděných Koordinační radou diskusního fóra a placených Fondem budoucnosti. Vyzdvihl, že v roce 2002 Koordinační rada spotřebuje pro své akce méně peněz nežli v roce 2001 (k paušálu 60 000 DM jen 120 000 DM namísto 150 000 DM pro projektovou práci).

● STIPENDIJNÍ PROGRAM

Na prvním zasedání v roce 2001 rozhodla správní rada o tom, že Fond budoucnosti bude udělovat vlastní stipendia, a za účelem výběru uchazečů vytvoří vlastní grémium.

Na základě předlohy sekretariátu rozhodla správní rada v květnu o příslušných limitech pro plánovaný stipendijní program a pověřila sekretariát, aby zahájil jednání s možnými osobami, které by prováděly výběr stipendistů (členy poroty).

V září bylo rozhodnuto, že stipendijní program bude poprvé vypsán na jaře 2002. Osoby, navržené ředitelem sekretariátu k výběru stipendistů (členové poroty), budou oficiálně požádány o spolupráci.

Na prosincovém zasedání správní rada definitivně schválila povolání tří členů výběrového týmu (poroty): paní Silke Klein (DAAD), bývalý velvyslanec František Černý a prof. ing. Ivan Nový (Praha). Pověřila ředitele sekretariátu učinit opatření potřebná k tomu, aby první stipendisté mohli na podzim 2002 zahájit své studium.

● PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ

Na květnovém zasedání v Řezně schválila správní rada závěrečné znění výroční zprávy 2000.

V průběhu letního pololetí byly od základu přepracovány internetové stránky Fondu budoucnosti. Správní rada schválila na svém podzimním zasedání jejich novou podobu.

Na prosincové schůzi přijala správní rada návrh nového informačního prospektu o činnosti Fondu budoucnosti a pověřila sekretariát jeho realizací.

● DOZORČÍ RADA

Také v roce 2001 plnila dozorčí rada dle statutu své povinnosti jak v oblasti hospodářské kontroly, tak v oblasti poradenské. V dubnu provedl převážně pan Hartmut Weineck (ve dnech od 3. do 4. dubna) plánovanou kontrolu účetnictví za rok 2000, o čemž referoval na povinném výročním zasedání dozorčí rady konaném bezprostředně nato 5. dubna 2001. Během tohoto zasedání byl jednohlasně všemi členy zvolen předsedou dozorčí rady pan Hartmut Weineck a místopředsedou pan Jan Sechter. Bylo konstatováno, že výkazy o vedení sekretariátu stejně jako projektová dokumentace dokládají svědomité zacházení s poskytnutými prostředky. Co se týče hrazení cestovních nákladů v souvislosti s aktivitami koordinační rady Česko-německého diskusního fóra, bylo sekretariátu vysloveno několik doporučení, která byla neodkladně realizována.

Pokud jde o činnost kanceláře Česko-německého fondu budoucnosti v Legerově ulici, která vyřizuje zákonně zakotvené humanitární platby pro české oběti nacionálního socialismu, bylo rozhodnuto, že dozorčí rada minimálně jednou za rok prověří její činnost na základě podkladů firmy Arduam and Partners, přičemž vezme na vědomí výrok přísežného státního účetního a hospodářského auditora.

Před podzimním zasedáním správní rady Fondu budoucnosti byl pan Weineck jako předseda dozorčí rady seznámen s činností Kanceláře pro oběti nacismu. Na základě této kontroly jakož i postoupených zpráv schválila dozorčí rada dosavadní činnost kanceláře z účetnického hlediska. Pan Maštálka na prosincovém zasedání správní rady konstatoval, že převody peněz pro oběti nucených prací do České republiky se dají provádět výborně, dokonce nejlépe ze všech zúčastněných zemí.

Členové dozorčí rady se nadto podíleli na všech schůzích správní rady a účinným způsobem prováděli poradenství sekretariátu při vytváření střednědobé strategie ukládání částek, které se v roce 2002 uvolní z dlouhodobých investic.

SEKRETARIÁT

● PRÁCE S PROJEKTY

K hlavním úkolům sekretariátu patří od založení Fondu budoucnosti zpracování žádostí o podporu projektů, které jsou Fondu předkládány, kontrola postupu realizace schválených projektů a vyřizování příslušných finančních záležitostí. V sekretariátu mohou zájemci též konzultovat provádění projektů česko-německé spolupráce a podávat žádosti o podporu z prostředků Fondu budoucnosti. Tak poskytl pracovníci sekretariátu i v roce 2001 porady řadě žadatelů o projekty a navštívili různé akce a objekty, které byly Fondem budoucnosti podpořeny.

● VYŘIZOVÁNÍ PLATEB BÝVALÝM NUCENĚ NASAZENÝM PRACOVNÍKŮM

K úkolům podporovat projekty podle ustanovení Česko-německé deklarace z roku 1997 přibyla od roku 2000 další činnost: na žádost úřadu Spolkového kancléře pracuje Fond budoucnosti jako partnerská organizace spolkové nadace „Připomínka, odpovědnost a budoucnost“. Pro vyřizování žádostí a plateb v souvislosti s odškodněním za nucené práce a jiné formy bezpráví v době nacistické okupace byla zřízena pobočka sekretariátu v Legerově ulici; veškeré náklady, které jsou spojeny s její činností, nese nadace „Připomínka, odpovědnost a budoucnost“. Vedení tohoto pracoviště přísluší rovněž oběma ředitelům Fondu budoucnosti. Ze strany sekretariátu se především logistikou pověřená odborná pracovníce p. Podrabská podílela na vypracování administrativního systému na pracovišti v Legerově ulici sestavováním databáze k vyřizování žádostí nuceně nasazených.

● KANCELÁŘ ČESKO-NĚMECKÉHO DISKUSNÍHO FÓRA

Aby bylo možné co neefektivněji připravovat Česko-německé diskusní fórum jakožto klíčový projekt Fondu budoucnosti i zasedání jeho Koordinační rady, sjednal Fond budoucnosti již v roce 2000 s ministerstvem zahraničí České republiky bezplatné využívání kancelářských prostor v Rytířské ulici č. 31. Na přání obou předsedů Koordinační rady, státního ministra Christopa Zöpela a prvního náměstka ministra zahraničí p. Otto Picka, byla administrativou tohoto fóra pověřena p. Koděřová. Ve spolupráci s pracovníky sekretariátu zařizovala v roce 2001 organizaci zasedání Koordinační rady a pracovních skupin tohoto grémia, výroční konferenci na téma „Česko-německá ekonomická spolupráce“ v září v Mladé Boleslavi a vydání souhrnného materiálu, který obsahuje referáty výroční konference diskusního fóra v roce 2000 v Hamburku. K tomu v roce 2001 přistoupilo administrativní vyřizování projektů vzniklých z iniciativy členů Koordinační rady a financovaných z prostředků Fondu budoucnosti.

● PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ A MÉDIÍ

Sekretariát kladl i v roce 2001 zvláštní důraz na práci s veřejností. Několikrát se konaly rozhovory s novináři a zainteresovanými občany obou stran. K jednotlivým reprezentativním projektům byly uskutečněny i ve spolupráci s realizátory tematické tiskové konference.

1. března 2002 byla za podpory tehdejšího ministra pro spolkové a evropské záležitosti pana Detleva Samlanda provedena v düsseldorfské státní kanceláři Severního Porýní-Vestfálska pod vedením místopředsedy správní rady pana Helmuta Bilsteina informační a propagační akce, již se zúčastnili četní zástupci svazů a organizací na státní, komunální i privátní úrovni.

Těžiště práce s veřejností spočívalo v roce 2001 v novém provedení internetových výstupů Fondu budoucnosti. Stránky byly strukturálně i graficky zásadně přepracovány. Cílem bylo především nabídnout žadatelům podrobné informace o jednotlivých projektech a kritériích rozhodování Fondu budoucnosti. Nové stránky tak obsahují stručné charakteristiky obsahu projektů a odkazy na příkladné projekty, kromě toho přehled projektů podpořených v posledních dvou letech.

Dále byl ke konci roku vypracován návrh nového informačního letáku, který byl správní radou schválen.

K začátku roku 2001 byly všechny tiskoviny Fondu budoucnosti, jako jsou dopisní papíry a obálky, navštívky atd., opatřeny novým logem, takže je směrem navenek zajištěn jednotný vzhled. V této souvislosti byly nepatrně upraveny i formuláře žádostí. Toto logo je pravidelně zasíláno i pořadatelům, kteří realizují projekty podporované Fondem budoucnosti, a tak je na tuto podporu upozorňováno.

Výroční zpráva za rok 2000 v tištěné formě byla řádně předána nejen nadačnímu rejstříku, nýbrž zaslána i oběma vládám a parlamentům, zejména členům česko-německé meziparlamentní skupiny, jakož i řadě jiných osob, skupin a institucí, které se podílejí na práci pro česko-německé porozumění.

Rok 2001 byl ve znamení dokončení registrace a zahájení výplat obětem otrockých a nucených prací s trvalým bydlištěm v České republice. Na jaře 2001 Fond budoucnosti umožnil registraci i dalším kategoriím obětí nacistického bezpráví, když v rámci tzv. otevírací doložky zveřejnil kategorie, které zahrnují nejdůležitější skupiny postižených nacistickým bezprávím v tzv. Protektorátu Čechy a Morava a deportované nuceně nasazené v zemědělství.

Zpracování žádostí a jejich ověřování probíhalo s cílem, aby se okamžitě po stanovení tzv. právní jistoty ve Spolkovém sněmu (31. května 2001) mohlo začít s vyplácením. Dne 19. června 2001 Fond budoucnosti oznámil zahájení výplat v České republice. Podrobně o tom informoval Fond na tiskové konferenci, kterou uspořádal místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí ČR Jan Kavan.

Vyplácení postupovalo nejprve podle dosaženého věku, dále podle pořadí došlých žádostí. V průběhu celého procesu byly přednostně vyřizovány žádosti v kategoriích daných zákonem. Fond budoucnosti systematicky dohledává v zahraničních i v domácích archivech doklady těch, kteří nemají žádosti dostatečně doložené.

Od září 2001 se rozběhlo odvolací řízení vůči zamítnutým žádostem, případně stížnostem vůči výši plateb. Fond budoucnosti jmenoval do odvolací komise zástupce obětí a experty pro konkrétní problematiku.

V průběhu roku 2001 byla vyřešena otázka právních nástupců zemřelých žadatelů. Nejasnosti v registraci okruhu oprávněných osob včetně lhůt pro pozůstalé vyřešila novelizace spolkového zákona o nadacích. Tato novela zároveň znamenala pro všechny partnerské organizace prodloužení registračního období až do 31. prosince 2001. Fond budoucnosti během registračního období uskutečnil plošnou a na nejrůznější cílové skupiny zaměřenou informační kampaň.

Fond budoucnosti a jeho pracovníci se účastnili všech jednání se spolkovou nadací. Podařilo se vyřešit řadu otevřených otázek – otrocké práce ve věznicích na českém území, tábory pro Židy a „židovské míšence“ a vězeňská zařízení na Slovensku. Ve všech zásadních otázkách i dílčích problémech spolupracuje Fond budoucnosti se zástupcem České republiky v kuratoriu německé nadace.

Fond budoucnosti také komplexně řešil otázku bezpráví spáchaného na občanech romského etnika a aktivně se účastnil jednání o problematice tzv. jiných osobních újem. Registrace a zpracování těchto žádostí byla ukončena rovněž k 31. 12. 2001.

Fond budoucnosti spolupracuje s ženevským ústředím a s pražskou pobočkou Mezinárodní organizace pro migraci. Tato organizace je ústřední partnerskou organizací německé nadace pro vyřizování majetkových újem. Fond budoucnosti spolupracoval na přípravě informačních materiálů, které reflektují specifika této otázky v českých zemích v II. světové válce.

Administrativa výplat z německé nadace probíhá na základě speciálně koncipované smlouvy s Československou obchodní bankou a.s. Smlouvu doprovázejí další nadstandardní opatření, jejichž cílem je zajistit maximální bezpečnost výplat a zároveň zohlednit zvyklosti a vysoký věk vyplácených osob.

Kancelář se zabývá také zpracováváním žádostí obětí nacismu, pro které je příslušný rakouský Fond smíření. Žádosti se registrují, zpracovávají a připravují k výplatám centrálně v Kanceláři pro oběti nacismu. Způsob spolupráce je smluvně zakotven ve smlouvě o spolupráci mezi Fondem budoucnosti a Českou radou pro oběti nacismu (partnerský nadační fond pro Rakousko). Výplatami obětí nacismu, spadajících do příslušnosti rakouského Fondu smíření, pověřila Česká rada pro oběti nacismu Českou spořitelnu a.s. První prostředky mohly být rozděleny již počínaje 8. srpnem 2001.

ČESKO-NĚMECKÉ DISKUSNÍ FÓRUM

Česko-německé diskusní fórum má za úkol vnášet na rovině dialogu do česko-německých vztahů nové akcenty. Řídícím výborem fóra je Koordinační rada, která se skládá vždy z 20 českých a 20 německých osob, které jsou jmenovány vládami. Za německou stranu fungoval v roce 2001 jako předseda státní ministr dr. Christoph Zöpel, člen Spolkového sněmu, za českou stranu velvyslanec prof. dr. Otto Pick.

Pracovní setkání se konala v březnu 2001 v Mnichově a v září 2001 v Mladé Boleslavi. Setkání se zabývala hodnocením projektů a přípravou výroční konference diskusního fóra.

Čtvrtá výroční konference, která se zabývala rozvojem česko-německé ekonomické spolupráce, se konala v září 2001 v Mladé Boleslavi.

Referentem byl ing. Vratislav Kulhánek, generální ředitel Škoda Auto a.s., ing. Martin John, generální ředitel CzechInvest, Dipl.-Ing. Klaus Dietze, General Manager Robert Bosch Czech Republic AG, dr. Karel Kratina, předseda představenstva HVB Bank Czech Republic AG, ing. Martin Tlapa, generální ředitel CzechTrade, Wolfgang Roth, místopředseda Evropské investiční banky a předseda Německo-české a slovenské společnosti, dr. Richard Falbr, předseda Českomoravské konfederace odborových svazů, Ivan Gabal, sociolog, a prof. dr. Franz-Lothar Altmann, nadace Wissenschaft und Politik (Věda a politika).

Pracovní program rady dal podnět pro řadu projektů, které byly realizovány s finanční podporou Česko-německého fondu budoucnosti. Za každý jednotlivý projekt byl zodpovědný jeden německý a jeden český garant z řad Koordinační rady. Jednalo se při tom o dělbu práce, která se osvědčila díky iniciativním podnětům a nezištné práci členů rady.

Jedná se o tyto projekty:

- 1 Německo-české fórum mládeže: Projekt se zakládá na iniciativě pana dr. Lenka a mgr. Váňové. První setkání, na němž se mládežnické fórum ustavilo, se konalo v listopadu 2001 v Bayreuthu. Při tom se podrobně hovořilo o přínosu mladé generace k rozvoji česko-německých vztahů. Fórum vytvořilo pracovní skupiny k tématům „Minulost“, „Práce s médii“ jakož i „Podpora projektů pro mládež“ a vypracovalo organizační rámec. Na schůzi v září 2001 Koordinační rada rozhodla, že v budoucnosti se mluvčí Fóra mládeže zúčastní jejich zasedání. Další setkání Fóra mládeže bylo připraveno na únor 2002 v Terezíně.
- 2 Spolupráce na komunální úrovni: Řízení tohoto projektu se ujala členka Spolkového sněmu paní Ernstberger a pan senátor Morávek. Zvláště se přitom musí vyzvednout setkání starostů z České republiky a z Německa, které se konalo v září 2001 v Marktredwitz a v Chebu. Jednání se účastnilo cca 140 zástupců komunální politiky z obou zemí - mezi jiným se hovořilo o využití regionálního fondu, činnosti Eu-regionu, využívání internetu a o otázkách turismu a kultury.
- 3 Česko-německá spolupráce při evropské integraci: organizaci této pracovní skupiny převzala paní ing. Larischová (Institut pro mezinárodní vztahy, Praha) a pan Mildenerger (Německá společnost pro zahraniční politiku, Berlín). Kulatý stůl skládající se z odborníků, který rokoval v listopadu 2001 v Praze, připravil návrh usnesení Koordinační rady pro zasedání v březnu 2002 v Berlíně.
- 4 Hřbitovy jako svědkové dějin: Koordinační rada se zabývala rovněž problematikou českých a německých hrobů v České republice a v Německu; koordinátoři této pracovní skupiny, pánové Morávek, dr. Kraus, dr. Rzepka a mgr. Herman, byli pověřeni vypracováním návrhu usnesení k tomuto tématu.
- 5 Spolupráce umělců: Pracovní setkání výtvarných umělců, spisovatelů a hudebníků se konalo v září 2001 na zámku Fockenfeld v Německu. Organizátory byli na německé straně pan prof. Tomaschke a pan dr. Becher, na české straně pan dr. Prouza a pan dr. Kraus. Z roků vyšly dva projekty: Kniha fotografií a článků o řece Labi a společný salón českých a německých umělců v Litoměřicích v létě 2002.
- 6 Pracovní komise pro „Česko-německý dialog a pro menšiny“: během roku 2001 se konala dvě setkání (Drážďany, Budyšín).

Rada splnila většinu úkolů, které si stanovila, ale je třeba říci, že v otázce zatížení minulosti nemohla nic uvést do pohybu. Vývoj česko-německých vztahů má mnoho dimenzí, a diskusní fórum je jen jedním z aktérů v tomto komplexním procesu.

Koordinační rada ještě pod vedením Pavla Tigrida předložila správní radě Fondu budoucnosti návrh na projekt, který by porovnával právní normy vztahující se k německým menšinám v řadě evropských států včetně Československa. Správní rada vyhověla této žádosti o finanční prostředky, projekt však přesto narazil na různé názory garantů projektu v metodických otázkách. Dostal se tedy do časového skluzu a byl reorganizován, takže práce započne teprve na začátku roku 2002 pod vedením Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky a Institutu pro soudobé dějiny v Mnichově. S prvními výsledky lze počítat koncem roku 2002.

PROJEKT HUMANITÁRNÍ POMOCI PRO OBĚTI NÁRODNĚ SOCIALISTICKÉHO NÁSILÍ

V odstavci VII Česko-německé deklarace se německá strana hlásí ke své odpovědnosti vůči všem, kteří se stali obětmi nacionálně socialistického násilí. Ve shodě s tím správní rada již v říjnu 1998 rozhodla o tzv. sociálním projektu. Ten předložila koordinační komise, pověřená zastoupením českých obětí nacionálně socialistického násilí, v níž je zastoupen Český svaz bojovníků za svobodu a Federace židovských obcí. Humanitární pomoc Česko-německého fondu budoucnosti, plánovaná na 10 let, je určena ještě žijícím obětem nejtvrdsších nacistických represí, a má jim sloužit jako zdravotnická a sociální podpora ve stáří. Objem prostředků vyhrazených pro tento projekt představuje v souladu se statutem Fondu budoucnosti 90 milionů DM.

Administrativní realizace projektu se z důvodů ochrany osobních dat provádí prostřednictvím Všeobecné zdravotní pojišťovny v Praze, která s Fondem budoucnosti uzavřela na dobu trvání projektu smlouvu o spolupráci. Dle zprávy koordinační komise z 5. 2. 2002 bylo v roce 2001 vyplaceno celkem 191 366 520 Kč 6575 osobám, z toho v České republice 181 166 320 Kč 6330 osobám, v zahraničí 10 200 200 Kč 245 osobám. Dosavadní platby obětem jakož i vyřizování projektu probíhaly bez problémů. O tom svědčí také poděkování za úspěšnou spolupráci, který ve své zprávě vyslovuje Fondu budoucnosti předseda Koordinační komise.

PROJEKTY PODLE OBLASTÍ

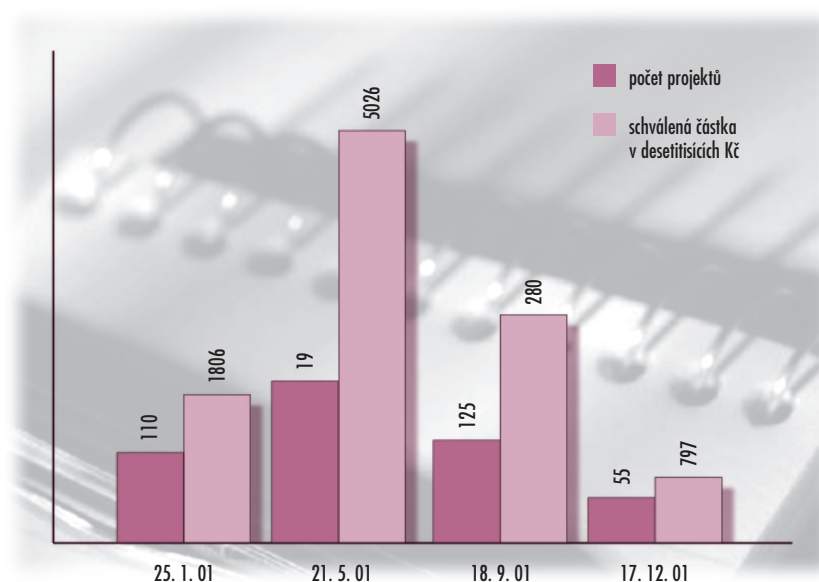
V roce 2001 bylo schváleno celkem 487 projektů s celkovým objemem podpory 6 122 699 DM popř. cca 104 085 882 korun. Z toho obdrželo na lednovém zasedání správní rady 110 projektů příspěvky v celkové výši 1 062 171 DM (cca 18 056 915 korun), na květnovém zasedání 197 projektů ve výši 2 956 155 DM (cca 50 254 643 korun), na zářijovém zasedání 125 projektů ve výši 1 635 612 DM (cca 27 805 407 korun), na prosincovém zasedání 55 projektů ve výši 468 760 DM (cca 7 968 917 korun). Většina projektů byla schválena na květnovém zasedání (srovnej graf). Mnoho setkávacích akcí podporovaných Fondem budoucnosti, jako jsou setkání mládeže, workshopy nebo workcampy, se totiž koná přes léto, zatímco v zimním pololetí je počet projektů nižší. To se odráží v relativně nízkém počtu projektů schválených na prosincovém zasedání.

Zásadně se převážná část projektů koná na české straně; žadatelé volí často z důvodů nákladů na projekty místa akcí v České republice. Těžiště projektové práce leží v obou zemích v pohraničním regionu, tedy v západních a severních Čechách (Liberecký kraj, Ústecký kraj, Karlovarský kraj, Plzeňský kraj a Jihočeský kraj, celkem 48 % projektů konajících se v České republice), popř. v Bavorsku a Sasku (celkem 66 % projektů konajících se v Německu).

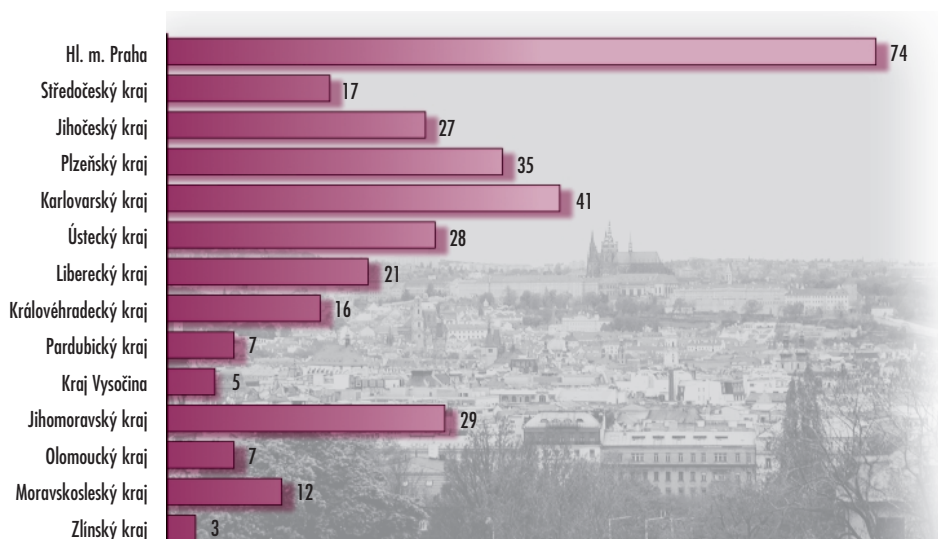
Relativně vysoké procento podporovaných projektů je směřováno na mladé účastníky (srovnej oblasti projektů mládež popř. vzdělání a škola, celkem 43 %). Těžiště podpůrné činnosti Fondu budoucnosti tvoří přímé setkávací akce. To platí také pro projekty z kulturní oblasti. Mimo větších – také finančně nákladných – festivalů, které zaručují kontinuitu kulturního dialogu mezi oběma zeměmi na vysoké umělecké úrovni, se zde podporují také výměnné projekty, jako např. společné koncerty amatérských skupin. Tím se i v této oblasti vyrovnává poměr mezi počtem projektů a schválenými prostředky na projekty. Významný rozdíl se dá zjistit pouze v oblasti projektů stavebního typu: Zde připadají přirozeně na projekt relativně vysoké náklady. Jedná se však i zde o trvalé investice do česko-německých vztahů, protože vznikají dlouhodobě využitelná místa setkávání.

K níže uvedeným zprávám o jednotlivých oblastech projektů jsou ve zvláště názorných případech připojeny grafy.

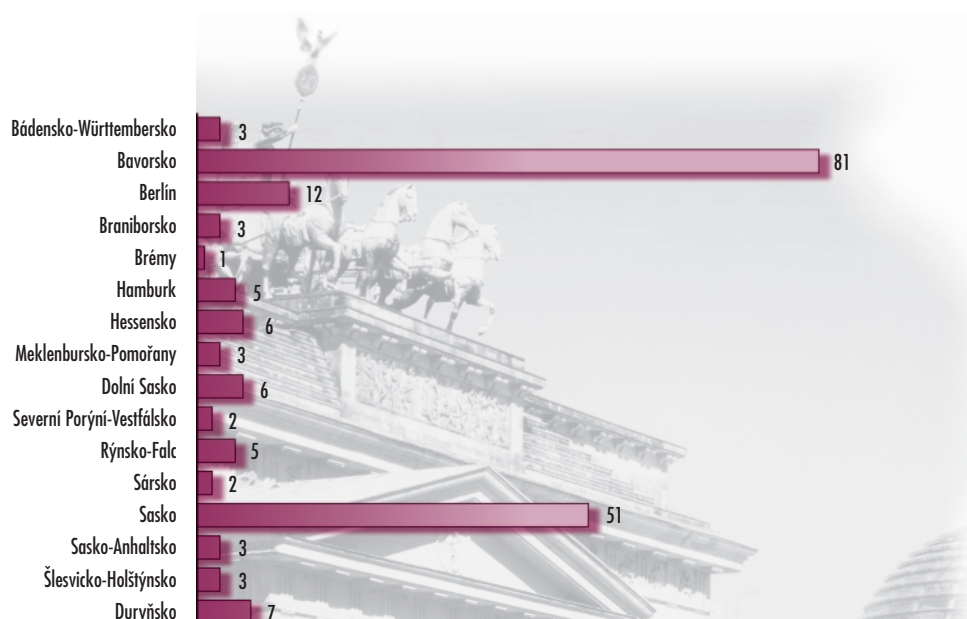
Zasedání správní rady 2001: Počet schválených projektů a souhrn schválených prostředků

Místa akcí v České republice

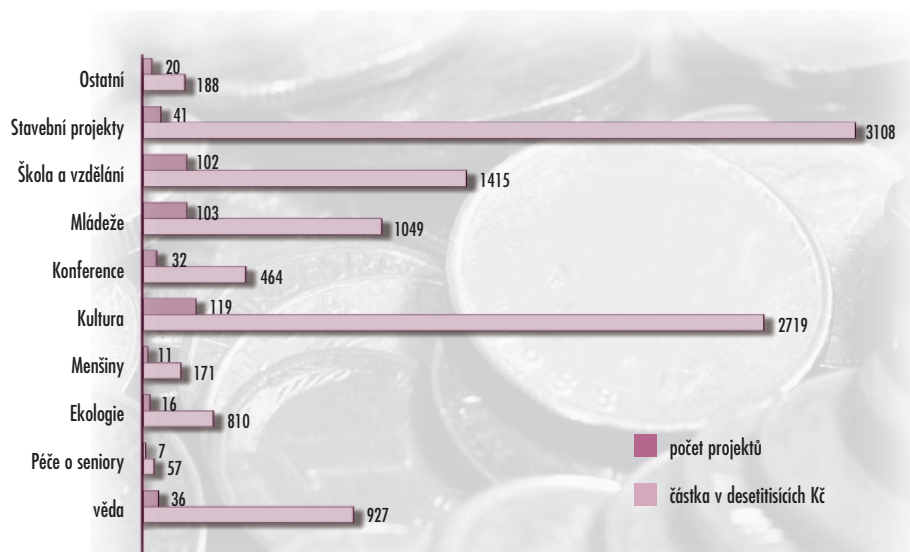
Místa akcí v Německu

● MLÁDEŽ

Oblast mládeže patří stále k prioritám Fondu budoucnosti. V roce 2001 stejně jako v předcházejících letech bylo podpořeno velké množství projektů různého obsahového zaměření. Zajímavé jsou umělecké projekty, které právě v roce 2001 byly velmi četné. Projekt uměleckých škol ze Strakonice a z Aurichu - „Místo, které mám rád“, při kterém účastníci „tvořili“ v přírodě - landart a poté uspořádali výstavu výtvarných děl, je příkladem kreativní spolupráce českých a německých žáků a učitelů. Za zmínku stojí rovněž společné nastudování baletního programu „Balet Gala 2001“ Dětského nadačního fondu v Plzni a Lidové umělecké školy ve Weidenu. Po dlouholeté spolupráci se podařilo nastudovat první partnerské představení, ve kterém vedle sebe účinkují čeští i němečtí mladí baletní umělci. Stejně jako v minulých letech byly podpořeny konference a semináře pro žáky a studenty k tématům evropské integrace. Workcamp na rekonstrukci židovského hřbitova v Jiřicích, pořádaný organizací Mládež pro interkulturní porozumění (MIP) a Mladé akce Ackermannovy obce, je dobrým příkladem smysluplného využití volného času. Bližší informace v oblasti výměn mládeže je možné také obdržet u Koordinačních center česko-německých výměn mládeže Tandem se sídlem v Plzni a v Řezně.

Počet projektů a schválené finanční prostředky podle kategorií

● VZDĚLÁNÍ A ŠKOLA

V oblasti školství a vzdělávání se Fond budoucnosti soustřeďuje jak na podporu různých aktivit v rámci partnerství škol, tak na dlouhodobější výměnné projekty. Již po několik let podporuje Fond budoucnosti projekty zaměřující se na dlouhodobé pobyty mladých lidí v sousední zemi. Nejrozsáhlejšími z nich jsou roční výměnné pobyty středoškoláků pod organizačním vedením kanceláří Euregia Egrensis a Euregia Bavorský les/ Šumava, které umožňují až 100 českým středoškolákům roční pobyt na některém z gymnázií v bavorské části regionu. Mimo bavorský region jsou výměnné pobyty iniciovány jednotlivými školami. V roce 2001 získalo grant také sdružení pro mezikulturní výměny AFS, které se zavázalo vyslat ve školním roce 2002/2003 i německé středoškoláky na roční pobyt do České republiky.

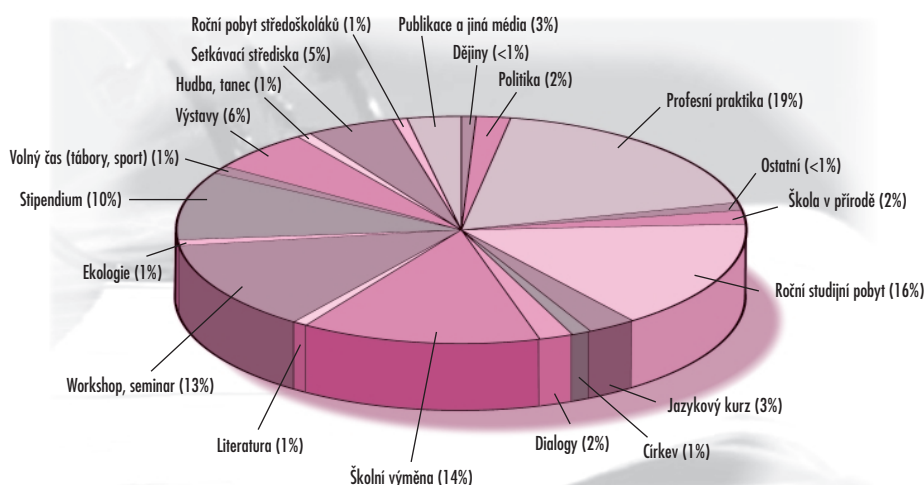
Dalším velkým projektem, zajišťujícím delší pobyty českých i německých studentů odborných škol, učňů nebo i mladých nezaměstnaných, jsou profesní praktika, organizovaná Koordinačním centrem česko-německých výměn mládeže Tandem se sídlem v Plzni a Řeznu. V roce 2001 byla schválena již podruhé výrazná podpora tomuto úspěšně se vyvíjejícímu projektu.

Fond přispěl rovněž na několik stipendijních programů, nejvýznamnějším z nich je stipendijní projekt pod vedením prezidenta Bayreutské univerzity na roční pobyt dvaceti českých studentů na některé z deseti vysokých škol v bavorském regionu Horní Falc a Franky.

Účastníci těchto projektů se nejen zdokonalí v cizím jazyce, ale získají i další důležité zkušenosti, jako jsou například schopnosti poradit si v novém prostředí a tolerance vůči jiným životním podmínkám.

„Bavorská akademie pro pedagogiku škol v přírodě“ je rovněž velmi aktivní ve spolupráci s českými partnery. Podporuje občanské sdružení „Důvěra překonává hranice“, které má pobočku na Základní škole v Hostivici a shromažďuje a poskytuje informace pro zájemce o spo-

Vzdělání a škola: schválené finanční prostředky

lečné pobyty českých a německých tříd ve školách v přírodě. Fond budoucnosti přispěl v loňském roce na sestavení katalogu vhodných zařízení pro školy v přírodě.

V oblasti vzdělávání stojí dále za zmínku podpora interaktivní výstavy „Německý jazyk“, pořádané Goethe Institutem v Praze a v několika dalších městech ČR, na které byly veřejnosti představeny různé aspekty německého jazyka a kultury. Výstavu shlédlo velké množství diváků, především studentů němčiny na středních školách, a ve veřejnosti si získala značný ohlas.

● SOCIÁLNÍ PROJEKTY

Nejvýznamnějším sociálním projektem zůstává i v roce 2001 rozsáhlý projekt humanitární pomoci obětem nacionálně socialistického násilí. Vedle toho i v tomto období pokračovala podpora menších projektů, orientovaných zcela nebo zčásti na sociální problematiku.

Fond budoucnosti podpořil některé semináře, na kterých diskutovali čeští a němečtí studenti odborných škol o současných tendencích sociální práce v obou zemích. Platformu pro obdobné diskuse poskytují též fondem podporovaná setkání českých a německých seniorů, ať už jsou organizována Svazem důchodců České republiky či sdružením Život 90. Tato setkání bývají obohacena návštěvami přírodních i historických pamětihodností a společnými kulturními zážitky účastníků.

V roce 2001 pokračoval Fond budoucnosti v podporování společných projektů českých a německých handicapovaných dětí a mládeže, ať už se jednalo o tělesně postižené, nevidomé či slabozraké anebo o děti s dyslexií. Vycházel přitom z názoru, že je správné umožnit navazování a rozvíjení přátelských vztahů co nejširšímu okruhu lidí, a usnadnit je i těm, jejichž možnosti jsou nějakým způsobem omezeny, ať již vyšším věkem anebo tělesným handicapem.

Velmi zajímavý byl také česko-německý projekt resocializačního programu, určeného pro mládež ohroženou sociálně patologickým vývojem. Jeho cílem bylo rozvíjení a posilování volných vlastností, vytrvalosti a odpovědnosti u skupin mládeže, která nějakým způsobem selhávala v došavádím vývoji. To, že se jednalo o společný program mladých Čechů a Němců, vedlo mimo jiné též k posilování schopnosti kooperace u těchto mladých lidí.

Bez zajímavosti není ani spolupráce českých a německých zdravotnických a sociálních pracovníků, kteří v obou zemích organizují tzv. canisterapii, tj. léčebné působení speciálně vycvičených psů na staré lidi, handicapované děti či psychiatrické pacienty.

● STAVEBNÍ PROJEKTY

Do oblasti stavebních projektů patří především rekonstrukce památek a vybavení vzdělávacích a setkávacích středisek a škol. Tyto Fondem podpořené projekty, které patří k finančně nejnáročnějším, jsou nejen investicí do budoucnosti česko-německých vztahů, ale také vytvářejí trvalá místa setkávání.

Největší objem projektů v této kategorii tvořily i v roce 2001 projekty renovací církevních staveb a památek. Jedná se převážně o kostely, kaple, křížové cesty a hřbitovy. Příkladnou spoluprací byl tak zrekonstruován kostel ve Starém Sedlišti, který byl zpočátku zachráněn díky aktivitě a finanční pomoci Spolku pro obnovu z Kulmbachu. Spolupráce místní farnosti s německým partnerem ve Weidhausu dala impuls pro rekonstrukci fary, která bude sloužit jako centrum setkávání.

Fond budoucnosti také ocenil partnerskou spolupráci při rekonstrukci kostela sv. Jakuba v Nečtinách a kostela sv. Jiří v Chříbské a svým příspěvkem pomohl dokončit rekonstrukci těchto památek. Ojediněným projektem bylo zhotovení skleněného oltáře pro kostel sv. Vintříře v Dobré Vodě u Hartmanic, která se tak rovněž stává místem oživení česko-německých vztahů.

Středem zájmu obcí se stále více stávají zchátralé hřbitovy, kde jsou za přispění spolků místních rodáků postupně obnovovány náhrobky původních německých obyvatel. Fond budoucnosti přispěl např. na rekonstrukci hřbitova v Bečově nad Teplou a v Jeseníku nad Odrou.

Výraznou podporu Fondu budoucnosti získalo gymnázium Thomase Manna v Praze 8 na dokončení rekonstrukce školního objektu ve Střížkově, ve kterém je umístěno dvoujazyčné gymnázium.

Dalším školním projektem podpořeným z Fondu budoucnosti je „Škola bez hranic“. Jedná se o partnerskou spolupráci škol v Hartau a v Hrádku nad Nisou, ve kterých probíhá intenzivní výuka českého resp. německého jazyka již od nejnižších ročníků. Příspěvek byl poskytnut na podkrovní vestavbu, ve které probíhají jazykové kurzy, společná výuka českých a německých dětí a pod.

Fond budoucnosti podpořil také renovaci historického objektu v centru Krnova (Dům česko-německého porozumění), který bude ve spolupráci se spolkem německých rodáků sloužit jako setkávací středisko především pro místní německy mluvící komunitu.

● MENŠINY

Česko-německá deklarace uvádí jako jednu z oblastí projektů podporu menšin. Tak projektem „Rehabilitační pobyty v lázeňských zařízeních pro seniory“ byly asi 60 nemocným a potřebným příslušníkům německé menšiny umožněny třítdenní pobyty ve vybraných lázeňských zařízeních. Jed-

ná se o gesto, které má pomoci zmírnit znevýhodnění a represí, kterým byli vystaveni zdejší občané německé národnosti během totalitního režimu.

Německé menšině - jedná se především o mládež - je určena také podpora Fondu budoucnosti na vybavení nebo rekonstrukci dvojjazyčných škol, tak například v minulém roce gymnázium Thomase Manna v Praze. Dotacemi řady středisek setkávání chce Fond budoucnosti přispět k oživení nejen přeshraničního dialogu, ale i dialogu uvnitř společnosti mezi českou a německou veřejností; v roce 2001 byla např. podpořena renovace Domu česko-německého porozumění v Krnově.

Tématu menšin jsou často věnovány i semináře nebo kulturní akce. Příkladem v minulém roce může být úvodní seminář pro explorátory, kteří následně pořizovali snímky a interview s německy mluvícími občany za účelem vypracování „Atlasu německých nářečí na území České republiky“. Mládež pro interkulturní porozumění (MIP) uspořádala v květnu 2001 v Brně výstavu o multikulturní minulosti města.

● DIALOGY

Fond budoucnosti podporuje - vedle Česko-německého diskusního fóra, které vzniklo na základě Česko-německé deklarace - četné konference, diskusní fóra, semináře a workshopy na obou stranách hranice, které na různých úrovních rozvíjejí česko-německý dialog. Také v roce 2001 bylo finančně podporováno široké spektrum, které sahá od odborných konferencí přes vzdělávací semináře s politickou tematikou pro mládež i dospělé, workcampy a letní tábory pro mládež, aktivity v rámci partnerství měst až po setkávání spolků nebo německých rodáků s českými obyvateli měst a obcí. Tematicky se tyto akce zabývaly jak různými pohledy na společnou minulost, tak otázkami utváření současného a budoucího soužití.

Tématu židovského odkazu na Chebsku byla např. věnována tamní IX. Akademická letní škola. O historických i současných aspektech tématu menšin se jednalo na letním fóru v Beskydech, organizovaném českými, německými a polskými studenty. Přeshraniční hudební dílna „pizz - kytara a housle“ v Markredwitzu a v Lubech navázala na česko-německou tradici výroby nástrojů.

Celá řada akcí byla věnována i nadcházejícímu rozšíření EU, jako např. seminář pro mladé odborníky, pořádaný Evropskou akademií Berlín s názvem „Berlín a nové spolkové země jako vzor reforem podmíněných EU“ nebo sympozium kanceláře Euregia Egreensis o šancích a rizicích spojených s rozšířením EU v příhraničním regionu.

Diskusní fórum „Česko-německé symposium“ v Jihlavě, které se konalo letos už po desáté, stejně jako „Mariánskolázeňské rozhovory“ v klášteře Teplá a „Hornoplánské rozhovory“ dokazují kontinuitu česko-německého dialogu.

Dobrým příkladem cíle přeshraniční výměny na odborné úrovni bylo Česko-německé fórum pro justiční spolupráci a Česko-německý terminologický seminář pro soudní tlumočníky.

Zásadně jsou vítány zvláště projekty, jejichž témata jsou relevantní k současným česko-německým vztahům a dávají podněty pro jejich rozvoj a prohloubení.

● EKOLOGICKÉ PROJEKTY

Fond budoucnosti podpořil v roce 2001 rozmanitou škálu projektů s ekologickou tematikou. Mnohé z nich spadají do oblasti školních projektů a projektů s mládeží. Projekty zařazené zvlášť do této kategorie zahrnují konkrétní odbornou spolupráci organizací v různých oblastech ochrany přírody, vzdělávací činnost v oblasti ekologické výchovy a vydávání česko-německých informačních materiálů.

Příkladem je možno uvést např. projekt spolupráce národních parků a chráněných krajinných oblastí na obou stranách hranice na vytvoření přeshraniční sítě v oblasti ekologické výchovy a výměny informací o životním prostředí. Ekologická výchova byla také podpořena v rámci činnosti seminárního střediska Spolku pro rozvoj oblastí Dunaj-Vltava „Zelené srdce Evropy“.

Příkladem odborné česko-německé spolupráce je projekt na záchranu vydry říční v rámci celoevropské sítě. Z materiálů určených pro veřejnost stojí za zmínku např. průvodce po cyklotrase Euregia Egreensis nebo průvodce po naučné stezce v Zubrnících.

● KULTURA

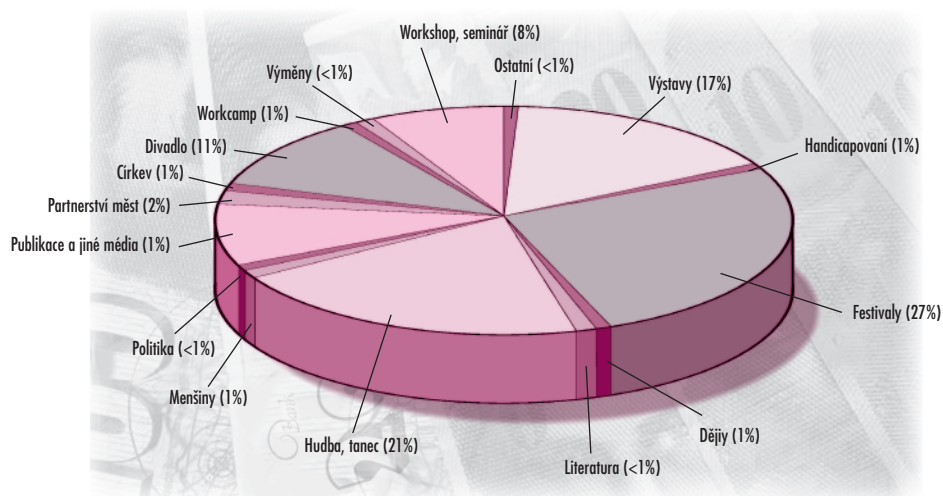
Koncerty, výstavy, setkání umělců, divadelní a taneční představení, autorská čtení, filmové nebo hudební festivaly jsou výrazem živé kulturní výměny mezi Čechy a Němci. Zprostředkování vlastních, ale i společných kulturních tradic významně přispívá ke vzájemnému sblížení mezi - zejména mladými - Čechy a Němci. Fond budoucnosti proto podporuje tyto aktivity výraznými částkami.

Vedle velkých německo-českých kulturních festivalů podporuje Fond budoucnosti též četné menší akce, které prezentují umění sousední země anebo vznikají z výměny českých a německých umělců. V oboru výstav podporujeme jak výstavy výtvarného umění, tak výstavy ke kulturně historickým tématům.

Vítáme zvláště projekty, které mají účastí českých i německých umělců charakter setkávání.

Tak například má u koncertů být v popředí společné nastudování skladeb. Zvláště žádoucí jsou akce, které se konají v obou zemích a jsou tak zaměřeny na německou i českou veřejnost.

Kultura. Rozdělení schálených prostředků

U výstav příp. příslušných katalogů je výhodou dvoujazyčnost.

Z mnohých podpořených hudebních festivalů je možné zmínit např. „Sasko-český hudební festival“ (s hostující zemí Švýcarskem) s více než šedesáti koncerty, festival „Uprostřed Evropy“ a pátý ročník festivalu „Duchovní hudba“ se sbory z obou zemí z oblasti Šumavy-Bavorského lesa. Koncerty se konaly např. v Klatovech, Vimperku, Bavorské Železné Rudě a Sv. Oswaldu. Pro uspořádání koncertních cyklů v obou zemích obdržely příspěvky také česko-německé orchestry jako např. Symfonický orchestr Euregio Pasov nebo společný projekt Mannheimer Melanchton Kantorei s Jihočeskou komorní filharmonií České Budějovice, které v Mannheimu společně nastudovaly a uvedly „Německé requiem“ Johanna Brahmsa.

Příkladem četných podpořených výstavních projektů je výstava česko-německo-židovského umělce Ernsta Neuschula, která vznikla ve spolupráci s Východoněmeckou galerií Řezno a Domem umění v Brně. Příspěvek rovněž získal přeshraniční projekt výstavy Odsun / Abschub. Téma vyhnání je zde přiblíženo vyprávěním dnes 74-letého muže, který vyrostl v Loučném u Karlových Varů. Výstavu bude možno navštívit i v roce 2002 v Brně, Karlových Varech a Olomouci. Pražská kulturní scéna byla obohacena velmi zajímavou výstavou Berlínské galerie, která představila díla známých umělců 20. století.

Finanční příspěvek byl poskytnut produkci dokumentárního filmu „Hoříčtí Němci včera a dnes“. Na základě zobrazení konkrétních lidských osudů v kontextu vzniku a vývoje hoříčských pašijových her se autoři pokusili shromáždit výpovědi o soužití Čechů a Němců v tomto šumavském regionu. Podpořen byl také projekt deseti mladých fotografů z Karlových Varů a deseti z města Plavno, kteří za pomoci zkušenějších fotografů objevují umělecké krásy lázeňského města. Výsledky jejich snažení byly ve formě výstav představeny veřejnosti.

Z literárních a divadelních projektů, které byly podpořeny v roce 2001, jmenujme například společný pohybový divadelní projekt s názvem „Alice in toxic wonderland“, realizovaný Mim-Centrem Berlín a českým Divadlem Alfred. Tento projekt byl pak představen publiku v Praze a Berlíně. Literární dny v Saské Kamenici a Drážďanech s večerním čtením a básnickou soutěží, pořádané Saskou literární radou resp Drážďanskou literární kancelář v Muzeu Ericha Kästnera, vedly k prohloubení kontaktů mezi českou a německou literární scénou. Tak jako v minulých letech byl podpořen Pražský divadelní festival německého jazyka, který v roce 2001 představil také tvorbu méně věhlasných, přesto velmi kvalitních divadel.

● VĚDA

Jedním z cílů, jež Česko-německý fond budoucnosti svou podporou sleduje, je zlepšení vědecké spolupráce mezi Čechy a Němci. Výměna odborných poznatků ve většině případů překročí rámec akce, takže dlouhodobé a obohacující kontakty dále pokračují. Vedle příspěvků na náklady tisku vědeckých publikací může Fond budoucnosti rovněž hradit náklady na cestu a pobyt českých a německých účastníků seminářů, zasedání, konferencí atd. Finanční podporu lze žádat také na vědecké výzkumné projekty, které by však zpravidla neměly trvat déle než jeden rok a měly by mít jasnou česko-německou dimenzi. V jednotlivých případech je možné poskytnout podporu i spolupráci vědců v přírodovědných oborech.

Přednost dostávají zásadně vědecké projekty, zabývající se přímo česko-německými tématy, jako například společnými dějinami, společnými kořeny v oblasti kultury a umění, otázkami literatury a jazyka apod. Podle možností by se měli ve stejné míře projektů účastnit čeští a němečtí vědci i nastupující mladá generace odborných pracovníků a studentů z obou zemí.

Z vědeckých akcí podpořil Fond budoucnosti v roce 2001 například konferenci „Perspektivy česko-německých hospodářských vztahů“ na univerzitě Řezno, která se mimo jiné zabývala problémy interkulturní komunikace v pracovním životě mezi Čechy a Němci.

Příkladem podpořených vědeckých výzkumných projektů může být i v roce 2002 pokračující výzkum o vědomí identity obyvatelů euroregionu Odra/Nisa. Na základě rozhovorů se zástupci tří generací se ve spolupráci s Univerzitou Georga Augusta v Göttingenu a Sociologickým ústavem Akademie věd České republiky analyzují vztahy obyvatelů ze tří částí Euroregionu Odra/Nisa k jejich domovské oblasti.

Více než tři čtvrtiny podpořených vědeckých projektů tvoří publikace, často se jedná o sborníky příspěvků ze společně organizovaných česko-německých zasedání. Příkladem může být konference „Aspekty výstavby textu - synchronně, diachronně, kontrastivně“, kterou upořádala Ostravská univerzita ve spolupráci s Vysokou školou pedagogickou v Erfurtu.

● PUBLIKACE (JINÁ MÉDIA)

Publikace, podporované Česko-německým fondem budoucnosti, lze rozdělit do následujících skupin:

Vědecká pojednání, resp. jejich překlady s jednoznačně česko-německou dimenzí, především z oblasti staletí trvajícího soužití Čechů a Němců, společných dějin, kultury atd. Přednost mají publikace vzniklé v rámci česko-německé vědecké spolupráce a takové, které vycházejí v dvojjazyčném vydání nebo alespoň obsahují shrnutí v druhém jazyce.

Vydání resp. překlady beletrie včetně deníků, vzpomínek atd. Cílem je představit literaturu sousední země i zástupce různých literárních žánrů.

Podpora při vydávání katalogů výstav, věnovaných česko-německým tématům z oblasti historie, umění, kultury, architektury atd. nebo zprostředkovávajících české či německé umění.

Určitý deficit v této oblasti představuje poměrně malý počet podpořených překladů jakékoli české (i odborné) literatury do němčiny, zatímco naopak platí, že německá literatura překládaná do češtiny představuje velmi široký tematický záběr. Fond budoucnosti proto uvítá žádosti o podporu překladů do němčiny.

Při podpoře publikací Fondem je vedle obecných podmínek třeba mít na zřeteli i dvě další pravidla. Je nutné přiložit nejméně dva odborné posudky nebo recenze (podle možností vždy z německé i české strany). Dále je nezbytné přiložit rozpočet příslušného nakladatelství resp. tiskárny. Jako žadatelé mohou vystupovat jak nakladatelství, tak zúčastněné instituce nebo osoby (např. autoři). Periodika zpravidla nemohou být podporována

Příklady vědeckých pojednání nebo jejich překladů, které obdržely v roce 2001 příspěvek:

Jánský, Jiří: Kronika česko-bavorské hranice. Díl I (1400-1426). Od války krále Václava s Ruprechtem Falckým až k počátkům husitství. (již vyšlo, vydavatelství Český les, Domažlice 2001).

Kneidl, Pravoslav: Pražská léta německy mluvících spisovatelů.

Zimmermann, Volker: Sudetští Němci v nacistickém státě. Politika a nálada v říšské župě Sudety (1938-1945) (již vyšlo, Prostor, Praha 2001). Překlad německého vydání „Die Sudetendeutschen im NS-Staat. Politik und Stimmung der Bevölkerung im Reichsgau Sudetenland“ do češtiny.

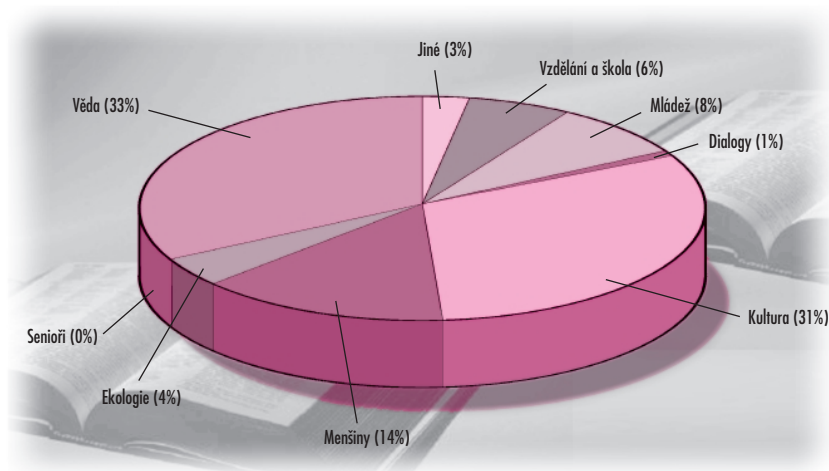
Další příklady:

„Černá princezna.“ Vydání pohádky Boženy Němcové v českém i německém jazyce s ilustracemi výtvarnice z Furthu Irmingard Jeserick (již vyšlo, Furth i. Wald 2001)

Gardner, Petr a další.: „Mystika loketských lesů“. Dvojjazyčná publikace o kouzelných krásách přírody v blízkém okolí Lokte s fotografiemi a doprovodnými texty (již vyšlo, Loket 2001).

Kosta, Jiří: „Nikdy se nevzdal. Život mezi strachem a nadějí.“ (již vyšlo, Philo-Verlag, Berlin 2001). Memoáry českého žida Jiřího Kosty, který přežil holocaust, byl politicky činný v době hospodářských reforem šedesátých let a Pražského jara a později žil v exilu v Německu.

Publikace (a různá média). Schválené finanční prostředky

VÝROK NEZÁVISLÉHO AUDITORA

Provedl jsem ověření účetní závěrky a ekonomické části výroční zprávy za rok 2001 v souladu s auditorskými směrnicemi a postupy vydanými Komorou auditorů České republiky.

Na základě provedeného ověření správnosti roční účetní závěrky jsem dospěl k tomuto závěru:

Prověřovaná roční účetní závěrka byla sestavena na základě účetnictví vedeného v souladu s platnými českými právními předpisy a navazuje na údaje v účetnictví.

Podle mého názoru účetní závěrka zobrazuje věrně majetek, závazky, vlastní jmění a finanční situaci nadačního fondu Česko-německý fond budoucnosti a výsledky jejího hospodaření za účetní období roku 2001 v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy České republiky.

Ověřili jsme soulad informací o auditované společnosti za uplynulé období, uvedených v této výroční zprávě, s ověřovanou účetní závěrkou. Podle mého názoru jsou tyto informace ve všech významných ohledech v souladu s touto účetní závěrkou, z níž byly převzaty.

Proto uděluji: „Výrok bez výhrad“

Datum vyhotovení zprávy: 17. 6. 2002

AUDITING-Dykast s. r. o.
č. licence 357
Žeretická 1661, Praha 9
Ing. Jaroslav Dykast, auditor č. d. 1038

ROČNÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

ROZVAHA V TIS. KČ

	stav k 1.1.2001	stav k 31.12.2001
AKTIVA		
Stálá aktiva	825 572	753 581
Nehmotný dlouhodobý majetek	838	1 556
Oprávkvy k nehmotnému dlouhodobému majetku	559	1 165
Hmotný dlouhodobý majetek	7 465	12 817
Oprávkvy k hmotnému dlouhodobému majetku	3 691	7 639
Finanční investice	821 519	748 012
Oběžná aktiva	1 522 160	2 105 666
Pohledávky	734 079	913 715
Finanční majetek	527 411	1 081 217
Přechodné účty aktivní	260 670	110 734
ÚHRN AKTIV	2 347 732	2 859 247
PASIVA	stav k 1.1.2001	stav k 31.12.2001
Vlastní zdroje krytí stálých a oběžných aktiv	2 315 811	1 777 257
Fondy	3 276 615	3 276 615
Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	-633 731	-958 956
Hospodářský výsledek	-327 073	-540 402
Cizí zdroje	31 921	1 081 990
Krátkodobé závazky	31 782	1 080 609
Přechodné účty pasivní	139	1 381
ÚHRN PASIV	2 347 732	2 859 247

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY V TIS. KČ

	Hlavní činnost
Ostatní výnosy	149 787
Tržby z prodeje majetku	740 689
Výnosy z majetku	51 364
Výnosy celkem	941 840
Spotřeba materiálu a energie	1 996
Náklady na nakupované služby	39 443
Mzdové a sociální náklady	29 253
Daně a poplatky	7
Odpisy dlouhodobého majetku	6 681
Ostatní náklady	408 533
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	61
Prodané cenné papíry a vklady	719 142
Poskytnuté příspěvky	277 126
Náklady celkem	1 482 242
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	-540 402

ORGÁNY ČESKO-NĚMECKÉHO FONDU BUDOUCNOSTI

Statutárními orgány Fondu budoucnosti jsou správní rada a dozorčí rada. Oba orgány jsou jmenovány paritně oběma ministry zahraničních věcí vždy na dva roky. Správním orgánem Fondu budoucnosti je sekretariát.

● SPRÁVNÍ RADA

Správní rada (SR) je orgán zodpovědný za všechny záležitosti Fondu budoucnosti, který jej zastupuje navenek a vůči oběma vládám. Jako nezávislé grémium rozhoduje ve vlastní zodpovědnosti. Svobodně rozhoduje o rozdělování prostředků fondu a za své hospodaření se zodpovídá vládám obou zemí jako zřizovatelům nadace. O projektových žádostech, které jsou předkládány prostřednictvím sekretariátu, rozhoduje svobodně na základě vlastních schválených kritérií. Čtyři němečtí a čtyři čeští členové správní rady jsou jmenováni vždy na dva roky příslušným ministrem zahraničních věcí, jejich členství je čestné a nehonorané.

V roce 2001 fungovala správní rada v obsazení dle jmenování provedeného 29. 2. 2000 pro funkční období 2000/2002. Úřad předsedy a místopředsedy se každý rok střídá. Pro rok 2001 byla předsedkyní zvolena dr. Dagmar Burešová a místopředsedou Helmut Bilstein.

Helmut Bilstein	státní rada Svobodného a hanzovního města Hamburku v.v. a bývalý pověřenec Hamburku v České republice
Dr. Dagmar Burešová	ministryně spravedlnosti ČSFR v.v. a bývalá předsedkyně České národní rady ČSFR
Volkmar Gabert	bývalý předseda SPD Bavorsko, bývalý člen Zemského sněmu a Evropského parlamentu, předseda Seligerovy obce (Společenství sudetských Němců sociálnědemokratické orientace)
Prof. Dr. Jan Křen	historik, předseda české části Česko-německé komise historiků, univerzitní profesor
Dr. Miroslav Kunštát	historik, pracovník Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy Praha
Franz Olbert	bývalý generální tajemník Ackermann-Gemeinde, Mnichov
Dr. Miloš Pojar	bývalý velvyslanec České republiky v Izraeli, ředitel Vzdělávacího a kulturního centra Židovského muzea, Praha
Dr. Antje Vollmer	teoložka, pedagožka, publicistka, místopředsedkyně Německého spolkového sněmu (Sdružení 90/Zelení)

● DOZORČÍ RADA

Dozorčí rada (DR) je interní kontrolní orgán Fondu budoucnosti, který se především zaměřuje na účelnost využívání prostředků, a to v oblasti projektů a nákladů za provoz sekretariátu. Dozorčí rada má vždy dva německé a dva české členy. Podobně jako v případě správní rady jsou tito jmenováni příslušným ministrem zahraničních věcí a jejich činnost v dozorčí radě je čestná a nehonoraná. Dozorčí rada vykonávala svou činnost v roce 2001 s jednou výjimkou ve stejném obsazení jako ke konci roku 2000: na místo místopředsedy Jiřího Šitlera, který byl povolán jako český velvyslanec do Thajska, nastoupil v dubnu Jan Sechter. Předsedou dozorčí rady byl zvolen Hartmut Weineck.

Barbara Beck	kancléřka velvyslanectví Spolkové republiky Německo v České republice
Pavel Maštálka	ředitel odboru na Ministerstvu financí České republiky
Jan Sechter	pracovník Ministerstva zahraničních věcí České republiky (od dubna 2001)
Dr. Jiří Šitler	ředitel odboru střední Evropy na Ministerstvu zahraničních věcí (do března 2001) České republiky
Hartmut Weineck	bývalý úředník Ministerstva zahraničních věcí Spolkové republiky Německo

● SEKRETARIÁT

Sekretariát Fondu budoucnosti vede jeden český a jeden německý ředitel, kteří jsou jmenováni správní radou na návrh příslušného ministra zahraničních věcí a každý rok se ve funkci střídají. V roce 2001 zaujal formální vedení Herbert Werner, Tomáš Kafka působil jako jeho zástupce. V sekretariátu pracovalo v roce 2001 dalších 9 českých a německých zaměstnanců. Sekretariát vykonává svou činnost z pověření a pod dohledem správní rady a dozorčí rady.

Ředitelé

Herbert Werner	pedagog, historik, bývalý poslanec Spolkového sněmu
Dr. Tomáš Kafka	publicista, diplomat

Referenti/referentky

Soňa Dederová	renovace a péče o památky, kultura, (divadlo, film, koncerty, výstavy), ekologie a ochrana přírody. Od dubna 2001 navíc práce s veřejností
Alena Einhornová	sociální oblast (senioři, tělesně postižení)
Anna Knechtel	organizování diskusních setkání, konferencí, seminářů, jazykové (do března 2001) kurzy, partnerství mezi městy a jiná setkávání, práce s veřejností
Dr. Wolfgang Schwarz	kultura (divadlo, film, literatura, koncerty, výstavy), věda, publikace
Eva Winkler	projekty pro děti, mládež a školy jako např. výměna žáků, roční studijní pobyty, profesní praktika, dobrovolný sociální rok, střediska setkávání
Irina Wutsdorff	organizování diskusních setkání, konferencí, seminářů, jazykové (od března 2001) kurzy, partnerství mezi městy a jiná setkávání, práce s veřejností

Provoz sekretariátu

Pavla Čapková	platby projektů, bankovní styk, administrativa
Ingrid Koděrová	kancelář Česko-německého diskusního fóra
Petra Kubalková	telefonní centrála, poštovní styk
Sabine Podrabská	logistika

ČEŠTÍ ČLENOVÉ

- Prof. Dr. Otto **Pick**   spolupředseda Koordinační rady, velvyslanec se zvláštním posláním, bývalý 1. náměstek ministra zahraničních věcí ČR
- PhDr. Miloslav **Bednář**   vědecký pracovník, Filozofický ústav Akademie věd ČR
- Helena **Danielová**
(od podzimu 2001)   Muzeum romské kultury v Brně
- Magdaléna **Gregerová**   politoložka, poradkyně poslance za KDU-ČSL
- PhDr. Ivan **Havlíček**   senátor (ČSSD), Československá církev husitská
- Mgr. Daniel **Herman**   mluvčí České biskupské konference
- Ing. Karel **Horák**   místopředseda Svazu nuceně nasazených
- PhDr. Jana **Horváthová**
(do podzimu 2001)   Muzeum romské kultury v Brně
- PhDr. Václav **Houžvička**   sociolog a politolog, vědecký pracovník Ústavu mezinárodních vztahů a Sociologického ústavu Akademie věd ČR
- JUDr. Tomáš **Kraus**   tajemník Federace židovských obcí
- Ing. Kristina **Larischová**   vědecká pracovnice Institutu mezinárodních vztahů, vědecká pracovnice nadace Friedricha Eberta
- Ing. Vladimír **Laštůvka**   poslanec (ČSSD)
- Petr **Morávek**   senátor
- Prof. JUDr. Václav **Pavlíček**   vedoucí Katedry ústavního práva na Právnické fakultě Univerzity Karlovy
- Walter **Piverka**   Shromáždění Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku
- JUDr. Petr **Prouza**   jednatel Nadace Bernarda Bolzana
- PhDr. Miloslav **Ransdorf**, CSc.   poslanec (KSČM)
- Oldřich **Stránský**   předseda Sdružení osvobozených politických vězňů a pozůstalých při ČSBS
- Doc. MUDr. Zdeněk **Susa**   2. interní klinika 1. lékařské fakulty UK, bývalý synodální kurátor Českobratrské církve evangelické
- Mgr. Jana **Váňová**   Kruh sdružení dětí a mládeže - Lávka
- PhDr. Jiří **Vlach**   1. zástupce hejtmana, Krajský úřad Jihočeský kraj

NĚMEČTÍ ČLENOVÉ

Dr. Christoph Zöpel	spolupředseda Koordinační rady, státní ministr na Ministerstvu zahraničních věcí ČR, poslanec Spolkového sněmu (SPD)
Dr. Peter Becher	jednatel Spolku Adalberta Stiftera
Wilfried Beyhl	evangelický vrchní církevní rada, evangelicko-luteránský regionální biskup církevního okresu Bayreuth
Prof. Dr. Kurt Biedenkopf	ministrský předseda Svobodného státu Sasko (CDU)
Dr. Ulrich Cartellieri (do léta 2001)	člen Dozorčí rady Deutsche Bank AG
Petra Ernstberger	poslankyně Spolkového sněmu (SPD)
Dr. Michel Friedman	místopředseda Ústřední rady Židů v Německu, právník
Milan Horáček	vedoucí pražské kanceláře Nadace Heinricha Bölla
Ulrich Irmer	poslanec Spolkového sněmu (FDP)
Berthold Kohler	vydavatel Frankfurter Allgemeinen Zeitung
Rolf Kutzmutz	poslanec Spolkového sněmu (PDS)
Dr. Hans Langendörfer SJ	ředitel sekretariátu Německé biskupské konference
Dr. Carsten Lenk	vedoucí Koordinačního centra pro česko-německou výměnu mládeže - Tandem v Řezně
Günter Nooke	poslanec Spolkového sněmu (CDU)
Bernd Posselt	poslanec Evropského parlamentu, předseda Sudetoněmeckého krajanského sdružení
Wolfgang Roth (od léta 2001)	viceprezident Evropské investiční banky
Dr. Walter Rzepka	spolkový předseda Ackermannovy obce, bývalý generální zemský zástupce
Christian Schmidt	poslanec Spolkového sněmu (CSU)
Fritz Schösser	poslanec Spolkového sněmu (SPD), předseda Německého odborového svazu v Bavorsku
Barbara Stamm	poslankyně Bavorského zemského sněmu (CSU), bývalá bavorská státní ministryně
komorní pěvec Prof. Thomas Thomaschke	intendant Festivalu Uprostřed Evropy

● NÁZEV, PRÁVNÍ FORMA

Česko-německý fond budoucnosti, nadační fond

Česko-německý fond budoucnosti byl založen dne 29. 12. 1997 podepsáním statutu českou a německou vládou, podle českého práva, se sídlem v Praze. Poprvé byl zaregistrován 31. 12. 1997 u OÚ v Praze 7. Definitivní registrace proběhla 25. 3. 1999 u nadačního rejstříku, kde je veden v oddíle A, vložka 206 nadačního rejstříku u Městského soudu v Praze.

IČO 67776841

SÍDLO

Česko-německý fond budoucnosti
Na Kazance 634/7
171 00 Praha 7 - Troja

BANKOVNÍ SPOJENÍ

ČSOB, Na Poříčí 24, Praha 1
DEM: 01-43840040
CZK: 4001-0900438403/0300

● KONTAKTNÍ ADRESY*

Sekretariát Česko-německého fondu budoucnosti

Na Kazance 634/7
171 00 Praha 7 - Troja
Telefon: 00420-(0)2-838505-12, 13, 14
Fax: 00420-(0)2-83850503
E-mail: infoInternet: www.fondbudoucnosti.cz

Kancelář pro oběti nacismu

Legerova 22 und 24
120 00 Praha 2
Telefon: 00420-(0)2-24262040, (0)2-24262285
Fax: 00420-(0)2-24263061
E-mail:
Internet: www.fondbudoucnosti.cz

Koordinační rada Česko-německého diskusního fóra

Rytířská 31
110 00 Praha 1
Telefon: 00420-(0)2-21610106
Fax: 00420-(0)2-21610104
E-mail: korInternet: www.fondbudoucnosti.cz

**Stav k termínu vydání výroční zprávy.*

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2001

Česko-německý fond budoucnosti

Text © Sekretariát Česko-německého fondu budoucnosti

Design © Petr Osvald

Realizace: OSWALD, Praha

© Vydal Česko-německý fond budoucnosti, Praha 2002